Visuomenės, Kultūros, Politikos Laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiu savaitė... Leidžia "LAISVĖ" PUBLISHING CO.
PRENUMERATOS METAMS:
Amerikoje..... $2.00
Kanadoje ir užrubežiuose..... 3.00
PUSEI METŲ:
Kanadoje ir užrubežiuose..... $1.50
Amerikoje..... 1.00
Apgarsinimų kainos ant užklausimo.
"LAISVĖ"
242 W. Broadway So. Boston, Mass.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVE"
Published by
"LAISVĖ" PUBLISHING CO.
Every Tuesday and Friday at Boston, Mass.
YEARLY SUBSCRIBTION RATE:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 13. BOSTON, MASS., 26 GRUODŽIO (DECEMBER), 1911 m. Metas I.

"Entered as second-class matter November 13, 1911, at post office at the Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879."

AMERIKOJ.

Prasižengėlis miršta.

Trenton, N. J., 22 gruod. —James Gallagher, kuris pernai šovė į New Yorko gatvių inspektorių Edwards'ą ir bandė užmušt New Yorko majorą Gaynor'ą ir liko už tai pasodintas į kalėjimą ant 12 metų, taip apsirgo, kad liko išrinkta tam tikra komisija jo sveikatos prižiūrėjimui. Tikrinama, kad daugiau kaip vienus metus jis jokiu būdu negyvęs.

Gubernatorius kalėjime.

Nashville, Tenn., 22 gruodžio.—Gubernatorius Hooper prabuvo vieną naktį valstijos kalėjime ir pripažino, kad reikalingos jame yra permainos. Jis prižadėjo ant Kalėdų išleisti kelis mažiau prasižengusius kalinius ir pavasario sulaukus įsteigti kaliniams mokyklą.

Apvogė moterį namuose.

Longui, 20 gruod. — Ponią Antonio Genica, gyvenančią No. 7 Wickford gatvės, dienos laike, apie 1 valandą, kada ji klojo lovą, įėjo nežinomas žmogus ir pareikalavo pinigų. Ji atsakė, kad angliškai nesupranta, tuomet vagis pradėjo kalbėt itališkai, iš ko buvo aišku, kad jis italas. Kada ji atsisakė duot pinigus, jis kirto jai du sykiu per galvą, parmušė ant žemės ir įkišo į burną skepetaitę su chloroformu. Kaip tik ji šiek-tiek nusilpnėjo, jis išvilko ją į priemenę, ėmė mušti ir reikalaut pinigų. Paskui ji tapo nuvilkta į toiletą, įpilta į jos burną iš bonkutės daugiau chloroformo ir išimta iš už pančekos 180 dolerių. Genicos du vaikučiai, vienas 3, kitas 2 metų, sėdėjo virtuvėje ir nesuprato, kas darėsi su motina. Ant jos veido padaryta 20 mažų žaizdų. Vagis nubėgo į girią. Nė jo išveizdos, nė kalbos ponia Genica neatsimena. Nuo to atsitikimo visos italų stubos liko užrakintos ir užbarikaduotos ir niekas neįleidžiamas be atsiliepimo, kas jis yra.

Ketina deportuoti.

New York, 20 gruod.—Už pavogimą nuo automobiliaus 20 dol. verto divono Hugo Zeller, 16-kos metų amžiaus vaikinas, kuris dar neprabuvo šioj šalyj dvejų metų, gali likti išsiųstas atgal į tėvynę. Byla paduota immigracijos viršininkams ir nuo jų nuosprendžio priklausys jo likimas.

Streiklaužis tris pašovė.

Rivers, Manitoba, 20 gruodžio.—Ant Grand Trunk Pacific geležinkelio eina streikas ir liko pakviesti streiklaužiai. Šiandien įvyko tarp jų susirėmimas. Streiklaužis Alfred Thomas iš Toronto ėmė šaudyt ir sužeidė 3 streikuojančius mašinistus.

Atidarė spintą.

Worcester, 22 gruod.—No. 28 Summer gatvės, kur yra D. E. Howe'o arbatos krautuvė, įsilaužė šiandien vagys, atplėšė spintą, iš kur išėmė 60 dolerių ir daugelį krasos stampų. Šnipų perdėtinis Patrick O'Day sako, kad tai darbas senų vilkų. Kava ir arbata išbarstyta ant grindų, stalčiai išlaužyti.

Žemės drebėjimas.

Lawrence, Kan., 22 gruod. —Kansos universiteto seismografas parodė šiandien, kad įvyko žemės drebėjimas, kuris traukėsi 34 minutas. Pagal seismografo rodymą žemės drebėjimas įvyko Mexikos viduryj.

Nusižudė.

New York, 22 gruod.—Walter Lowell, žinomas šioj šalyj kaipo Wright Lorimer, pagarsėjęs Amerikos aktorius, 37 metų amžiaus žmogus, nusižudė šiandien savo namuose gazu.

6 sužeisti.

Hammond, Ind., 23 gruod. —Šešios ypatos liko skaudžiai sužeistos laike susimušimo Huntingtono pieno trūkio su tavoriniu trūkiu ant Erie, Chesapeaks Ohio geležinkelio.

Naujas įstatymas.

Clinton, Mass., 23 gruod. —Lancaster'io audimo kooperacijos iždininkas George Dum liko nubaustas 50 dolerių už paskirimą vienam audėjui Lawrence 71 cento bausmės už negerai išaustą audeklą. Massachusetts valstijoj yra išleistas įstatymas, sulig kurio nevalia bausti audėjų už negerai padarytą darbą. Šitas įstatymas liko išleistas nelabai seniai ir audėjai turi tiesą skųsti savo perdėtinius, jei už negerai išaustą audeklą pakeičia jiems bausmę.

7000 be darbo.

Shenandoah, Pa., 23 gr.—Čia užsidegė iš nežinomos priežasties Readingo ir Pennsylvanijos kompanijos kasyklos. Blėdies padaryta už apie milijoną dolerių. Neteko darbo kokie 7000 vyrų ir vaikėzų. Du anglekasiai vos tik nesudegė.

Trūkys nušoko nuo rėlių.

Decatur, Ill., 23 gruod.—Wabasho pasažierinis trūkys, ėjusis iš St. Louis į Chicago, nušoko nuo rėlių Knight'o stotyj, trijų mailių atstume nuo čia. Susižeidė keletas žmonių. Visi vagonai nusirito nuo rėlių.

Baisus gaisras.

Brooklyn, N. Y., 23 gr.—Vakar vakare 8 valandoj iškilo gaisras E. & M. Vernon Manufacturing kompanijos name. Paskui ugnis pasiekė North 10th, North 11th ir Berry gatves. Toliau pradėjo degti namai ir ant Bedford ave. Vienas žmogus sudegė. Tik ryte pasisekė užgesinti gaisrą. Blėdies jis padarė daugiau už milijoną dolerių.

Nubaus mėsos pakuotojus

Chicago, 22 gruod. —Libby McNeil mėsos pakuotojai yra patraukti į Jungtinių Valstijų teismą už išsiuntimą neapžiūrėtos per valdžios inspektorių mėsos. Sprendžiama, kad bus nubausti 1.000 dolerių.

UŽSIENYJ.

Italai paėmė laivą.

Alexandria, Egiptas, 22 gruod.—Italijos kariškas laivas "Puglia" pagavo ant jūrių tavorinį laivą "Menzales", ant kurio atrasta 175,000 dolerių. Italijos komandierius sako, kad tai yra Turkijos pasamdytas laivas vežti paramą Turkijos kariumenei kontrabandos keliu.

Rusija ir Amerika.

Peterburgas, 22 gruod.—Kadangi Jungt. Amerikos Valstijos pertraukė su Rusija 1832 metų sutartį dėl amerikoniškų pasportų nepripažinimo, tad Rusijos valdžia sumanė pakelt muitą ant iš Amerikos įvežamų tavorų. Su tuo tikslu buvusis Dūmos pirmininkas Gučkov įnešė į Dūmą sumanymą link padidinimo muito. Kadangi Dūmos didžiuma susideda iš spalininkų, kokiu ir Gučkovas yra, ir tautininkų, tad įnešimas liko priimtas ir bus išdirbtas muito surašas, kurį, beabejonės, pripažįs Dūmą, o ministerių kabinėtas ir caras tikrai patvirtįs. Pagal naują muito surašą reikės mokėt 100 procentų daugiau už įvežamus į Rusiją iš Amerikos tavorus. Iš Dūmos narių kalbų paaiškėjo, kad iki šiol amerikonai mokėjo nepaprastai mažą muitą, o rusai, vežanti tavorus į Ameriką, mokėjo gana daug. Kadangi Rusija buvo plačia turgaviete Amerikai, tad muito padidinimas suteiks didelį smūgį pastarajai. Galima tikėtis, kad Jung. Valstijos netylės ilgai ir jieškos priekabių link Rusijos, kad privertus ją nusileist.

Lavoną apvogė.

Paryžius, 22 gruod.—Ant Pere Lachaise kapinių pastebėta vagystė sklepę, kur buvo palaidotas kūnas garsios francūzų aktorės panos Lantelme, iš nežinomos priežasties nuskendusios upėj Rhine. Vagiliai sumušė sklepo langą, įlindę į vidų ir nuėmę visus blizgus nuo lavono. Ant jos kaklo buvo perlų karielių eilutė, kurie atsiėjo gana brangiai. Abelnai visokių blizgų pavogta už 100,000 dolerių. Rodos, niekas iš pašalinių žmonių nežinojo, kad Lantelme liko palaidota su blizgais. Policija spėja, kad bus ją nuskandinę tie patys vagiliai. Ir jie esą artimi jos draugai arba giminės.

Persija susitaikė su Rusija.

Teheran, 22 gruod.—Persijos valdžia susitaikė su Rusija ir prižadėjo prašalint nuo tarnystės Morganą Shusterį. Kiti Rusijos reikalavimai irgi bus išpildyti. Įsakyta persams nekelt riaušių prieš rusus. Vienok Persijos konstitucijonalistai vis dar remiasi su Rusijos kazokais ir kareiviais arti Kaspijos jūrių, Rešto ir Eusali. Kasbine irgi eina susirėmimas. Rusijos kareiviai keliose vietose šaudė į persus ir keletą užmušė.

Prezidentas nunuodytas.

Guayaquil, Ecuador, 22 gr.—Ekvadoro respublikos prezidentas Emilio Estrado pasimirė šiandien ryte. Jis prabuvo prezidentu mažiau negu metus. Jo giminės ir draugai skelbia, būk jis likęs nunuodytas ir reikalauja ištirti, kadangi mirtis įvyko gana ūmai. Sprendžiama, kad jį nunuodijo jo politiški priešai, kurie kėlė riaušes laike jo išrinkimo. Išrinktas jis liko 1 sausio, 1911 metų. Vietą užėmė rugsėjo 1 dieną. Tą pačią dieną liko susektas suokalbis ant jo gyvasties.

Rusija ir Japonija.

Peterburgas, 22 gruod.—Kadangi Jungt. Amerikos Valstijos pertraukė su Rusija 1832 metų sutartį, tad ir Japonija pradėjo nerimti ant Rusijos naujai išleisto muito surašo. Tarp tų dviejų šalių, Rusijos ir Japonijos, prasidėjo karštos tarybos.

Francūzija ir Vokietija.

Paryžius, 20 gruod.—Francūzijos parlamentas nubalsavo 393 balsais prieš 36 pripažinti Vokietijos su Francūzija sutartį link Morokos reikalų. Francūzicja pagal šitą sutartį duoda Vokietijai žemės plotą Kongoj, o Vokietija duoda Francūzijai šiokias-tokias teritorijas Togolando ir Dahomėjo parubežiuose. Francūzijai leista laikyti Morokoj tulą kariumenės skaitlių, kuri užtikrįs visoms tautoms ekonomišką apsaugą ir vaizbos laisvę.

Turkų su italais susirėmimai.

Tripoli, 21 gruod.—Nedidelis italų būrys išėjo iš Ainzara—miesto, kad išvaikyti turkus iš apylinkės. Neužilgo įvyko susirėmimas. Turkai turėjo bėgti. Italai pasiliko ant vietos iki ryto, o paskui sugrįžo į Ainzarą.

Politiškas krizis.

Konstantinopolis, 20 gr.—Turkijai vis dar nepasiseka sutvert ministerių kabinėto ačiu partijos ginčams parlamente. Dvi svarbiausiosios partijos ketina padaryt sutartį, eidamos ant nusileidimų, ir tokiu būdu manoma prieit prie reikalaujamo rezultato.

Riaušės ant Filipinų.

Manila, 21 gruod.—Susirėmimas liko neišvengtinas ant Sulua salos tarp 600 morų (Filipinų giminės) ir Amerikos kariumenės. Nors Amerikos brigados generolas John Pershing buvo įsakęs morams nusiginkluoti, vienok jie neklauso ir dar labiau apsiginklavo. Didelis jų skaitlius susispietė ant Bud Dajo iškišulio ir daro ten užsidrūtinimus. Jie turi artileriją ir pėstininkus ir mūšis gali iškilti kas valanda.

Juodrankių byla bus užbaigta.

Viterbo, Italija, 21 gruod. —Italijos gyventojai visai nustojo interesuotis juodrankių byla, kuri liko pradėta kovo mėnesyj. Ji traukiasi taip ilgai todėl, kad tai liūdytojai, tai kaltininkai tankiai vieni kitus sumuša darodymais. Vienok dabar žmonės užinteresuoti kare ir jokių naujų argumentų bei faktų nesuteikia teismui apie juodrankius, todėl byla būsianti greitai užbaigta.

Paėmė 850,000 dolerių.

Harbin, Mandžūrija, 22 gr. —Plėšikai užpuolė ant valdžios iždo vežimo kelionėj į Hiriną ir atėmė 850,000 dol. Visi plėšikai buvo chiniečiai ir sprendžiama, kad tai atsiskyręs būrys nuo valdžios armijos. Jau taip bankrūtas Chinijos valdžiai, o čia dar gabalą išplėšė.

Tvanas kasyklose.

Londonas, 23 gruod.—Teeley kasyklose Wigan'e užtvino šiandien ir užliejo 200 kalnakasių. Bijoma, kad nežūtų daugelis. Vakarinėj Anglijos dalyj taip daug lyja, kad nuolatos įvyksta tvanai ir kasyklose nėra galima dirbti. Iš tos priežasties liko be darbo tūkstančiai kalnakasių.

Chinija jieško paskolos.

Pekin, 23 gruod.—Chinijos senoji valdžia jieško greitos paskolos. Ministerių kabinėto pirmininkas Yuan Ši Kai sako, kad jei nebus galima gaut 12 milijonų dolerių, tuomet Chinijoj įvyksianti baisi betvarkė. Suprantama, jis nenori pripažint, kad sukilėliai įvykdįs tvarką. Valdininkams ir kareiviams algos esančios neišmokėtos ir jie pasitrauksią nuo vietų, jei greitu laiku nebus jiems atlyginta. Yuan Ši Kai kaip ir visi valdžios delegatai, atvykusieji į taikos konferenciją, nepripažįsta respublikos. Jie tvirtina, būk Chinija nėra dar prisirengus prie respublikos, o reikalinga esą įvykdinti konstitucijinę monarchiją. Yuan Ši Kai yra gudrus diplomatas; jis sako Anglijai, kad kitų valstybių reikalai nukentėsią, jei paskola nebus gauta. Revoliucijonieriai iš savo pusės prašo, kad valstybės neskolintų valdžiai pinigų, nes tuomet jiems lengviau būsią įvykdint respubliką ir viskas būsią sutvarkyta. Jie rengiasi prie Pekino paėmimo. Pas sukilėlius pinigų nestoka.

Streikas.

Dundee, Skotija, 22 gruod. —Keturi žmonės liko skaudžiai sužeisti laike susirėmimo streikuojančių vežikų su policija. Daugelis vežimų liko sunaikinta. Laukiama ir tolesnių susirėmimų. Publika simpatizuoja streikininkams ir padeda mušt streiklaužius, bet pastaruosius gina policija.

Naujas popiežiaus paliepimas.

Rymas, 20 gruod.—Laikraščiai rašo, kad neužilgo popiežius išleisiąs paliepimą, kuriame visiems kunigams užginsęs gyventi po vienu stogu su moteriškėmis, nors būtų sesuo ar giminė.... Kur tada vargšai kunigėliai padės savo gaspadines!...

RUSIJOJ.

Maskva—Vilniaus naujas gelžkelis.

Grovas Musin-Puškin gavo leidimą tiesti gelžkelį tarp Maskvos ir Vilniaus. Dabar kreipėsi jis į Maskvos miesto valdybą ir Maskvos žemietijas, reikalaudamas padėti jam tiesti tą gelžkelį. Mat, toks tiesus tarp Maskvos ir Vilniaus susinešimas turėsiąs būtinai abiejų miestų gyventojus suartinti ekonominėje dirvoje, o toks gyventojų susiartinimas turėsiąs būtinai vesti prie didesnio viso Šiaurvakarinio krašto susiliejimo su valstybės centru. Vienu žodžiu laimėjimas būsiąs didžiausis.

Kijevos politechnika.

Docentas inžinierius Pr. Jodelė (lietuvis) inžinierių skyriaus tarybos išrinktas pildyti pareigas profesoriaus. Jam pavesta medegos trobų statymo (cemento, betono, geležies, akmens, stiklo, išdirbinių iš molio ir t. t.) katedra.

Ministerių tarpe.

Peterburge kalba, kad vidaus reikalų ministerio padėjėju, vieton Križanovskio, būsiąs paskirtas Charuzinas, b. Vilniaus general-gubernatoriaus raštinės viršininkas.

Muštynės klube.

Rusų laikraščiai rašo, kad Peterburgo rusų klube šiomis dienomis buvusios nemažos muštynės. Klube buvusi paskaita prof. Nikolskio apie Rusijos politiką, spalininkus ir dešiniuosius. Tarp kitko Nikolskis papeikęs V. Dūmos dešiniuosius atstovus, kad jie netvirtai stovėję už savo idėjas ir norėję dėl jų pinigų išsižadėti. Čia pasijuto užgauti kai-kurie dešiniųjų veikėjai. V. Dūmos atstovas Markovas II-sai kaž-ką šiurkščiai pasakęs Nikolskiui. Tuomet tasai sudavė Markovui per ausį. Markovas nepasilikęs skolingas ir sudavęs Nikolskiui veidan taip smarkiai, kad viena akis pasriuvusi kraujais. Čia Markovui pagelbon šokę jo draugai: Puriškevičius, Šečkovas, gr. Konovnicinas, kurie puolėsi mušti Nikolskį. Bet jį užsistojusi publikos dauguma, kuri apkūlusi ne tik Markovą, bet ir jo sėbrus, ypač gi Puriškevičių ir Šečkovą.

Naujas geležinkelis.

Iš Peterburgo praneša, kad naujųjų geležinkelių komisija pradėjusi svarstyti klausimą sumanytojo Dono Baltijos geležinkelio. Tasai geležinkelis eisiąs iš Lgovo Mintaujon su atžala į Dinaburgą. Geležinkelis būsiąs 1.045 varstus ilgas.

Minskas.

Mirė Minsko vice-gubernatorius Miežakovas-Kajutovas, velionis buvo žymus Vologdos gub. dvarininkas (turėjo 8.000 dešimt.) ir buvo išrinktas V. Tarybos nariu, 1906 m. išėjo iš V. Tarybos ir buvo paskirtas Minsko vice-gubernatorium.

LIETUVOJ.

Pasvalys (Panevėžio
Tai pasvaliečiai jau į
stė į vienasėdijas.
d. matininkai s
kutinę sueigą
reikalų ir e
stiečiais.
stiečiai n
dijimą ma
de
dau
sirašę,
Tamstai s
už pasekmin
išdalinimą žemės...
Nors "jausmai" ir labai yra geras dalykas, bet, man rodosi, kad pasvaliečiai išrenkė juos ne vietoje. Tą patį galiu pasakyti ir apie dovanas. Ir pasvaliečiai vyrai mėgsta dovanas duoti. Taip pernai girdėjau paaukavo 100r. rusų cerkvei ar kam kitam, šįmet 100 rb. matininkams ir t. t.

O kai reikia pinigų saviems bendriems reikalams, tai ir krapšto pakaušį, tai ir rėkia vienas ant kito, tai ir riejasi.

Aluntos abi draugijos—"Vartotojų" ir "Blaivybės"—jau nupirko nuo p. Alberto Katino pusę mūrinio namo Aluntos miestelyj už 2100 r. galės sutilpti blaivininkų arbatnamis ir vartotojų krautuvė.

Papilė (Šiaulių pav.). Po to viso, kaip buvo rašyta, Valdyba uždraustu laišku pareikalavo iš kun. Ražučio knygų: "Jei neduosi—tai kad bus koks nuostolis, o tai reikės užmokėti." Dabar jau kun. R. knygas atidavė. Kad ir atidavė, bet niekas bugalterijos neveda dėlto, kad iš Valdybos nieks nemoka. Kad būtų iš senosios Valdybos nors viens narys, o dabar visi nauji, niekas apie Draugijos vedimą nieko nesupranta. Kol buvo kun. Gud., jis vesdavo visą bugalteriją, iš ano buvo ir kiti prasimokinę.

Dabar reiktų bent pasamdyti bugalteris.

Šiauliai. Čia siaučia škarlatina. Dabartiniame laike gydytojai suskaitė iki 500 vaikų žmonių (nuo 2 iki 30 m. amžiaus) sergančių škarlatina. Visų laimė, jog sulyginamai visi serga lengvai ir mirštančiųjų ir škarlatinos procentas nedidelis. Didžiausia užsikrėtimo priežastis—tai ta, kad niekas čia nedaro dezinfekcijos savo namuose, pabaigus kam sirgti.

Nauja bendrovė. Dembavos (Panev. pav.) ūkio ratelis lapkričio 6 d. nutarė suruošti Dembavoje garų ir vandens maluną. Upės Labos vandenį ketinama sunaudoti tam malūnui; 10 žmonių susidėję įkūrė to malūno pastatymui bendrovę, sudėdami tuo tikslu nemažą kapitalą.

Felčerių teisės. ma felčeriams suteikti gos

Piliečio priedermės.

Vienas iš apleistų mųs laikraštijoj klausimų yra pilietystės klausimas. Labai mažai lietuvių turi pilietiškas popieras. Neturėdamas piliečio tiesų žmogus negali ir savo valios išreikšti, paduodamas savo balsą už tą ar kitą partiją, žmogų ar stačiai principą. Lietuviai visi su mažu išėmimu yra darbininkai. Darbininkų luoma yra labai apleidusi savo pilietystės tiesas. Dar ir šiandien unijų vadovai vadžioja juos ...sių, ragindami vieni pri... ...orie republikonų parti... ...orie demokratų. Pa... ...arpu naudojasi iš ...auna nuo jų ...inkų reika... ...susiskal... ...neturi jo... ...s kas uni... ...ška Bet ...elygy... ...darbi... ...yra streikas. ...us jis pats ba... ...dauja, jo šeimyna neša baisų skurdą, tuomtarpu darbdavys kapitalistas gali išvažiuoti į šiltus vandenis ant vakacijos ir juoktis iš kvailų darbininkų. Tas nereiškia, kad streikai nėra reikalingi. Be jų negalima apsieiti. Aš tik noriu pasakyti, kad vien su streiku nedaug galima atsiekti. Kada darbininkas negal išgyventi, jis streikuoja, jam pakelia algą ant kelių centų, bet pereis mėnesis, kitas, pabrango mėsa ir darbininkas vėl turi streikuoti ir taip per nepabaigtus amžius.

Yra kitas darbininko ginklas, geresnis, lengvesnis, parankesnis, jis geriaus pataiko į cielių. Yra tai baliotas. Kapitalistai tik dėlto valdo, kad valdo baliotą, dėlto laimi streikus, kad išrenka savo valdžią. Darbininkas todėl pralaimi, kad neišnaudoja baliotą, kad į valdžios atstovus patenka kapitalo išrinktiniai. Atėjus streikui jie šaudo darbininkus, ramiam laike valdžia rūpinasi tik kapitalo reikalais. Jeigu darbininkai turės tvirtą politišką partiją, tada ir streikas turės vertę, bet tada ir be streiko galės daug atsiekti. Net ir krizio laike bus lengva rast pagelbą. Kodėl paveizdan nepriversti valdžią pradėti viešus darbus, pravesti geležinkelius, iškasti kanalus, arba įsteigti valdžios fabrikus? Tuomet išsyk užsibaigtų krizio metas, žmonės pradėtų uždirbti, pirktų savo reikmėnis, sandėliai išsituštintų, fabrikai atsidarytų, nereiktų badą kęsti per 2—3 metus, kaip buvo 1907—1908 metuose. Tas viskas nesunku atsiekti, tik reikalinga, kad darbininkai balsuotų ir išmoktų balsuoti už savo reikalus. Negana to viso darbininkas su balioto pagelba galėtų įvesdinti radikališkas reform... pačioj draugijoj, kurios vestų ant darbininkų naudos. Galėtų priversti valdžią panaikinti visą išnadojimo sistemą: padaryti fabrikas, geležinkelius ir visus viešus išdirbimo įrankius visuomenės savąsčia. Tuomet atsiimtų už savo darbą tiek, kiek jis yra vertas, o ne tiek, kiek jam bosas susimylės duoti, arba kiek įstengia išstreikuoti.

Męs lietuviai nebalsuodami nusidedam prieš šią šalį ir ypatingai prieš darbininkų luomą. Stabdom visą šalies progresą. Nenaudojam savo tiesų, o podraug neatliekam svarbiausios žmogaus priedermės. Rusijoj valdymo tei... ...priguli tik carui. Čionai ji ...ose kiekvieno žmo... ...iis nepasinau... ...altė ir nie-

Vištininkai.

Sykiu su maisto pabrangimu brangsta ir apsigyvenimo butai, kas galutinai slėgia mažai uždirbantį darbininką ir jis kraustosi į buvusius tvartus, vištininkus arba į tokius namus, jeigu jie galima yra namais pavadinti, kurie randasi tarp tvartų, vištininkų, įvairių nešvarumų sandėlių, dirbtuvių, balų ir t. t. Darbininkų apgyventose distriktuose oras yra tiek troškus ir nešvarumo tiek daug, kad sveikiausis žmogus turi greitai apsirgti. Ten atranda prieglaudą įvairių veislių milijonai bakterijų, kurios platina ligas tarp mažų ir suaugusių.

Darbininkų vaikai žaidžia ir voliojasi dulkėse, purvuose, bakterijose, todėl jie auga ir negražus, ir nesveiki, ir didžioji dalis jų išmiršta.

Visiems yra žinoma, kad darbininko miego laikas yra trumpas ir jis tą pasilsį galėtų gauti tik tyrame, pilname oxigeno ore, kuris per atdarus langus galėtų įeiti į miegamąjį kambarį. Bet daugelyj atsitikimų darbininkas turi užkalti ir užlipdinti savo langus, kad iš lauko neįsiveržtų troškinantis, dvokiantis oras.

Negana to. Žmogus pasilsį gali atrasti tik ten, kur ramu, kur judinamas oras (balsas) nekliudytų jo nervų. Dabar didžiuma darbininkų gyvena tokiose vietose, kur nuolatos barška vežimai, ūžia karai, trūkiai ir elevatoriai. Beveik du syk tiek reikėtų miegot tokiose aplinkybėse.

Nors čia ne vieta, vienok pridursime, jog tokis nuolatinis bildėsis gana blėdingai atsiliepia ant žmogaus nervų ir sumažina girdėjima. Sugadintas girdėjimas yra priežastim daugelio nelaimių darbe ir ant gatvių.

Yra labai svarbu darbininkams išrinkti į miesto viršininkus savo klesos žmones ir įsakyti jiems, vietoj begalinio puošimo turčių apgyventų gatvių, taisyti ir valyti darbininkų apgyventus distriktus arba sumažinti važinėjimosi karais mokestį, kad darbininkai galėtų gyvent toliau už miesto.

Gerą pavyzdį duoda Bostono gyvenimo namų kompanija, kuri pasiryžo statyt šviesius ir parankius namus priemiesčiuose. Bus statomi namai, kad darbininkas galėtų už 5 centus atvažiuot į miestą, kur jis dirba, ir gaut namą už pigesnę randą, negu mieste yra mokama. Pirmiausiai nuspręsta statyt namus Hyde Park'e ir Forest Hills'e. Suprantama, kad kompanija iš to tikisi turėt ir pelną, nors angliški laikraščiai tvirtina, būk tik žmonijos dėlei tai daroma, vienok tokis pasiryžimas yra svarbus ir jei jis greitai įvyktų ir naujieji namai būtų pigesni, tad didelės darbininkų dalies sveikata liktų žymiai apsaugota.

Jei miestų ir valstijų valdininkams nors kiek rūpėtų žmonių sveikata ir gerovė, seniai jau būtų nustota artintis prie dangaus neapsakomai augštais namais, nes ant žemės vietos yra gana. Nors męs turime sveikatos skyrius miestuose ir valstijose, vienok tų skyrių įsakymo ponios bakterijos ir smarvė neklauso.

Mažiau prisakymų.

Kunigas. — Onyte, pasakyk, kiek yra Dievo prisakymų?

Onytė.— Dešimtis.

Kunigas.— O kas būtų, jei vieną prisakymą peržengtum?

Onytė.— Tada liktų tik devyni.

Kam auklėji kūdikį?

Kas diena ateina į pasaulį tūkstančiai kūdikių, bet didžiuma jų ateina be tikslo. Tėvai susilaukia kūdikį, bet neturi mažiausio žinojimo, kokias užduotis jis turės atlikt šiame pasaulyj.

Manome, jųs pavadintumete paiku žmogumi tą, kuris kastų kanalą ir nežinotų, kokiam tikslui jis tai daro. Neapsvarstytas ir paties autoriaus nežinomas, betikslis darbas gali atnešti nemažą blėdį jam pačiam ir kitiems.

Iškastą kanalą valia vėl užversti, pastatytą namą galima uždegt arba išgriaut. Bet susilauktą kūdiki nevalia žudyti ir pats tėviškumo instinktas to nedaleidžia.

Ir kadangi pasaulis kas diena susilaukia tūkstančius kūdikių, kuriems nėra paskirta jokio tikslo, užtai ir turime taip daug idijotų, betikslių ir tamsūnų.

Tėvai, susilaukianti kūdikį ir nežinanti, kokiam tikslui jis užgimė, yra prasižengėliais, vertais nubausti, jei jie yra nors kiek apsipažinę su.....

Tiesa, tokis Roosevelt ir kiti kapitalistai važinėjasi skelbdami publikai, kad šeimynos didelis skaitlius yra palaima tėvams ir šaliai, bet jie nepasirūpina paklaust, ar tie tėvai žino ką nors kiltesnio savo vaikams paskirti veikti, kaip tik atsimokėt už išauklėjimą? Juk vergais paverčiami vaikai, tėvų skolininkais, o kitokio tikslo nėra. Vadinasi, tėvai auklėja sau vergus—nuosavius vergus,— kada liko panaikinta viešoji vergija, rimojusi ant žmonių pirkimo ir pardavimo.

Beabejonės, kapitalistų viešpatavimui taip išauklėti ir be tikslo susilaukti vaikai yra reikalingi, nes jie yra tik mašinomis kapitalo rankose. Jų pilna kariumenėj, policijoj, šnipų ir streiklaužių gaujose, karčemose, bažnyčiose, kalėjimuose ir beprotnamiuose, tose augščiausiose mūsų gadynės įstaigose. Kas nežino, jog didžioji žmonių dalis nemoka protauti?

Ne tame pavojus, kad daug žmonių užgema, o tame, kad didžiuma jų į pasaulį ateina be tikslo.

* * *

Ne kartą jau esame išsitarę, kad žmogus yra tuomi, kuomi padaro jį auklėjimas. Čia galima pridūrt dar tiek, kad svarbią rolę lošia ir žmonijos praeitis, kurią męs atsinešame su savim. Beabejonės, kiekvienas žmogus turi dar savas ypatybes, bet jos taip menkos, kad visai išblyksta prieš auklėjimą arba persiėmimą nuo kitų. Męs atrandame pasaulį tokį, kokį jį padarė prieš mus gyvenusieji žmonės; męs persiimame papročių ir supratimo tokių, kokie pas žmones buvo prieš mūsų atėjimą; ką žmonės per tūkstančius metų ištyrė, tą ir męs pripažįstame, ir tik retkarčiais ką nors nuo savęs pridedame, vienok tas mūsų pridėjimas yra tik lašas jūrėse prieš visą tą žinojimą, patirimą, papratimą ir sprendimą, kokį męs paimame nuo kitų.

Jeigu jūsų paklaustų, kodėl jųs esate katalikas, beabejonės, atsakysite, kad katalikystę jums perdavė jūsų tėvai, arba giminės, arba kiti žmonės. Jeigu jųs esate taip vadinamas bedievis, tai visgi ir šitokiu likote ačiu persiėmimui žinojimo nuo kitų. Net pirmieji bedieviai neliko tokiais išsyk, o sėmė medegą iš pirmiau gyvenusių žmonių tirinėjimo.

Mūsų kalba yra išauklėta tūkstančiais metų. Jei kas ir stengiasi sutvert kokias naujas kalbas, tai jau pasiremdamas ant to, kad žino, jog yra kalba ir kas ji.

Męs galime juoktis, nes žmonių veislė tai išauklėjo per ilgus metus.

Mūsų kūnas ir protas yra ilgų amžių pasekme, ir tik menkai ką galime prie jų pridūrti.

Jeigu taip, t. y. jeigu žmogus yra pasekme praėjusių gentkarčių ir auklėjimo, tad turi būt pastatytas klausimas, kam tas ar kitas žmogus turi atsirast pasaulyj ir kaip jį reikės auklėt.

Jei auklėjimas taip žymiai žmogų komanduoja, tai turi tėvai turėti pleną, kaip auklėti vaiką. Jeigu gi jie neturi auklėjimo pleno, tad iš jų vaiko auga betikslis, nesukontroliuotas, kvailas mėsos gabalas.

Auklėjimo tikslų gali būti daug, bet svarbiausis yra tikslas tas, prie kurio siekia draugija, kuris gali išgelbėti ją iš vargų-nelaimių, kuris gali įsteigti žmogui rojų ant žemės, apie kurį svajoja per šimtmečius visa žmonija.

Jeigu jųs patys nesuprantate žmonijos tikslo, kaip jųs galite paleisti į pasaulį kūdikį, kuris turės gyvent su žmonija ir veikti dėl jos ir savęs? Kokie jųs tėvai, jei nepamokinate savo kūdikio net to, kas jam ir visai žmonijai yra svarbiausia? Kaip jųs galite drįsti sutverti žmogų, jei nežinote jo užduočių?

Apie kantrumą.

Daugelis žmonių nerimsta ir, kantrybės netekę, meta savo idėjas, darbą, pasiryžimą, manydami, kad nėra galima pasiekt tikslo, kad tik laimė ir proga gali suteikt pasisekimą ir kad visata pati teikia jį tuliems žmonėms.

Tokia nuomonė yra klaidinga. Gamta yra teisinga visiems, pasaulyj viešpatauja teisingystė. Visi męs užgimėme pagal tas pačias taisykles ir visi esame lygiai baudžiami už peržengimą gamtos įstatymų. Mus valdanti įstatymai yra amžini ir neatmainomi. Kada kūnas krinta nuo stogo, jis susimuša į žemę ir nukenčia, nežiūrint, ar tas kūnas yra nekalto kūdikio, ar bjauraus žudiko. Traukimo įstatymas neduoda niekam privilegijų.

Gamta duoda visiems vienodus įstatymus ir vienodą atlyginimą už tokį-pat veikimą—tokie tai yra įstatymai, kurių globoj męs gyvename. Jei žmogus nori ką pasiekti, jis turi galvot, tobulintis ir kovoti.

* * *

Kantrumas negali būti pagirtas. Jis sustabdo žmogų ant vietos, neleidžia siekt toliau, tobulintis. Tik tas, kas nerimsta apie save, kas neužtenka kantrybės matyt save ir kitką netobulais, stengiasi išeit į augštesnį stovį ir pagerint dalykus. Beabejonės, rūpestingasis ir nekantrusis žmogus yra ateities žmogumi. Galima tikrint, kad garsingiausis pasaulio žmogus yra perėjęs didžiausią eilę juodos nekantrybės. Napoleonas sykį norėjo nusižudyt iš nekantrumo. Tas pats nekantrumas buvo priverтęs jį pasiryžti vest turtingą, bet seną ir storą moterį, kurios jis nemylėjo. Kur-kas svarbesnis žmogus už Napoleoną Abrahomas Lincoln irgi radosi didžiausioj nekantrybėj, kol pasiekė tokį stovį, kurio jis geidė.

* * *

Gerai yra būt nekantriam, bet nereikia nusimint, nereikia pasiduot likimui, nes jųs turite progą ir laimę likt tokiu-pat dideliu ir laimingu, kaip ir kiekvienas žmogus.

Mirtin pasmerktasis.

Parašė Roni. Vertė P. P—la.

Tai buvo pirmas didelis mano gynimas,—pradėjo savo pasakojimą advokatas Basteris.—Turiu pastebėti, kad jis padėjo pradžią mano pagarsėjimui ir gerovei. Žmogus, kurį prisiėjo man ginti, buvo papildęs didžiausį prasižengimą: jis užmušė abu senuku Naio, parodydamas prie to bjauriausį nuožmumą: kadangi senutė Maio ne tuoj mirė nuo jo suspardymo, jis įkišo jos galvą į silpnai degantį pečių ir laikė tol, kol nelaimingoji nepaliovė rėkus, vaitojus ir judėjus.

Jis turėjo gana charakterišką išveizdą: žema kakta, trumpa nosis ir labai atsikišę žandai; apvalios akys, kaip pas mandrila (vardas vienos bezdžionių veislės), fosforiškai žibėjo iš-po tankių nudrisusių antakių.

Užmušėjas pasinaudojo išviso vos septyniolika frankų: senukai laikė savo pinigus taupomajame banke. Apie gailestį negalėjo būti nė kalbos: jis stačiai neprisipažino savo prasižengimo, jo sielos padėjimas buvo kaip pas vilką, sudraskiusį savo užpuolimo auką.

Vienok, išskyrus žvėrišką širdį, pas jį buvo dar ir žmogiška atmintis, ir todėl jis gailėjosi, kad negalėjo pasinaudoti daugiau, o labiausiai apie tai, kad pakliuvo.

—Na, aš visgi pasilinksminau,—kartojo jis, negražiai juokdamos, kada atsimindavo apie gerą išsigėrimą dešimties vyno litrų ir daugelio degtinės stiklinių.

Aš dėjau visas savo pajiegas, kad kaip galint geriau atlikti savo užduotį. Pjeras Furgas išpradžių atsinešė su dideliu neužsitikėjimu prie manęs ir laikėsi net grąsinančiai: neatsakė ant mano klausimų ir metė užmušančius žvilgius linkui manęs.

Bet praslinkus keletai dienų, jis, matyt, priėjo prie išvedimo, kad aš ištikrųjų rengiuosi jį ginti. Kuomet vieną sykį pas mane iškilo su teismo tardytoju vaidai, ir aš iš tos priežasties pradėjau su juo ginčytis, Pjeras Furgas kaip-tai sumykė ir riktelėjo:

—Žiūrėkis tu jo!

Greitai aš pilnai įgavau jo įsitikėjimą, jis pradėjo pasakot man tokius dalykus, darė tokius prisipažinimus, kurie mane sujudindavo ir įvesdavo į baimę.

Teisme aš karštai jį gyniau. Aš perstačiau savo klijentą visuomeniškos betvarkės auka, apipiešiau jo našlaičio ir valkatos gyvenimą, šaukiau teisėjus prie teisingumo ir pasigailėjimo. Žmogus-žvėris, kurį apkaltinamasis aktas įvedė į tokį pasiutimą, kad jis buvo pasirengęs šokti ant prokuroro, buvo apimtas didelio sujudimo, kada aš pradėjau kalbėti. Su išplėstomis akių lėlutėmis, su pusiau atdara burna jis nuolatos ištiesdavo linkui manęs savo surištas rankas arba kokiu-tai murmėjimu išreikšdavo dėkingumą.

Kada aš pabaigiau, jis sumykė:

—Iki gyvos galvos.

Jis suvis nepaisė į prisiekusiųjų nuosprendį ir verdiktą—ar tik dėlto, kad prastai jį girdėjo, ar dėlto, kad jo neišvystytas proto gabumas nesuteikė galės rūpintis tolimesniu jo likimu, kuris dar užsitęs keletą dienų.

Kada jį atvedė į kalėjimą, jis tankiai meldė leidimo pasimatyti su manim. Jo džiaugsmas prie susitikimo išsireikšdavo lyginai taip, kaip džiaugiasi šuo, išvydęs savo šeimyninką. Apie savo likimą jis neikiek nesirūpino: jis žinojo, kad aš stengiuosi išgauti susimylėjimą, ir pilnai atsidėjo ant manęs—persitikrinęs, kad man visgi pasiseks išgelbėti jo gyvastį. Tiesa, laikas dėl jo traukėsi labai išlengvo: Pjeras Furgas priprato prie laisvo oro; kamera jam rodėsi troškinančia ir baisiai įgriso, dar tuo labiau, kad apie iš kortų lošimą jis nieko nesuprato. Apie galimą būti greitą jo mirtį jis kalbėjo su manim du ar tris kartus.

—Jųs jau ateisite pamatyti mane paskutinį kartą,—sakydavo jis man.

Aš jam pritadėjau ateiti paskutinėj minutoj ir tvirtai pasiryžau savo prižadėjimą išpildyti.

Visi mano pasistengimai nieko neatnešė. Jokio susimylėjimo nebuvo.

Tamsios lapkričio nakties pabaigoj aš artinausi prie pasmerktojo kameros, lydimas magistratūros atstovų, dvasiškio, sargų ir būdelio Deiblerio.

Visi buvom sujudinti—visi, net kareiviai. Pasmerktasis miegojo ramiu miegu.

Durys atsidarė.

Nelaimingasis miegojo taip tvirtai, kad net nepastebėjo to. Patamsyj matėsi jo galva, pilkas veidas ir neaiškiai—jo kūno figūra po užklode. Vienas iš sargybos lengvai jį pajudino.

Jis padarė nežymų sujudimą, pusiau pasivertė, patrynė akis ir ką tai sumykė. Paskui jis atsisėdo ir pažiūrėjo į mus su matomu nusistebėjimu, bet be baimės.

—Kas tokio?—praniurnėjo jis.—Atrado laiką žmones budinti!

Prokuroras, visas išbalęs, pramurmėjo drebančiu balsu:

—Laikykitės, Pjer Furg. Jūsų meldimas apie susimylėjimą atmestas.

—Nesuprantu! Atmestas? Kas atmestas?

Staiga jis suprato viską.

—Laikykitės!—atkartojo jis, piktai nusijuokdamas.—Parodysim gi jiems, kad aš ne bailys!

Jis tuoj atsikėlė ir pradėjo rėdytis, mesdamas greitą žvilgį aplink save. Aš bailiai slėpiausi už kitų, ir Pjeras Furgas dar manęs nematė.

Staiga jis išvydo mane. Nežymus nusišypsojimas perbėgo jo lūpomis.

—Atleidimo meldžiam,—riktelėjo jis,—aš jųs nepastebėjau....

Jis laikė rankose savo švarką ir žiūrėjo į mane tokiu žvilgiu, kuriame buvo ir meilė, ir įsitikėjimas, ir drauge kokis-tai apmirimas.

—Kas, ar tai teisybė, ką sako štai šitas?—užklausė jis.

—Teisybė,—pramurmėjau aš. Bet aš užtikrintas, kad jųs nepasiduosite iki galo....

—Aš—taip pasiduot! Ne jau!—jis ištiesė man rankas, murmėdamas:—Amžį neužmiršiu, ką jųs dėl manęs padarėte.

Jo silpnai išvystytas supratimas dar nepilnai aiškiai išdavė atskaitą, kas aplink darėsi.

Jis, reikia manyt, persistatė, kad prieš bausmę dar turi atsilikti kokia-nors žiauri arba baisi ceremonija, o jį lankančiųjų pasielgime nesimatė nieko grąsinančio.

Jis, vilkdamosi švarką, dar vėl klausė manęs:

—Juk nežudyti gi mane, ištikrųjų, veda?

Aš linktelėjau galva.

Netikėtai jis viską suprato.

Bet jis visgi drąsinosi.

—Parodysiu jiems, kad aš—ne skarmalas.

Tame laike kas-tai dasilytėjo jo peties. Jis sudrebėjo; beribė baimė pergalėjo jį.

—Aš nenoriu!... Pagelbėkite!... Aš nenoriu!...

Jis pradėjo bėgioti po kamerą. Du iš sargybos nutvėrė jį, jo riksmas pavirto į staugimą—vilko staugimą tankioj girioj. Staiga virš pajiegų pasistengimu jis pasiliuosavo, atstūmė kunigą, paskui prokurorą ir puolė prie manęs. Jis pagriebė mane į savo glėbį, suspaudė mane, nusiminusiai drebėdamas; prisispaudė veidu prie mano kaklo, kaip kūdikis, ir pradėjo raudoti.

—Gelbėk mane!... Gelbėk mane!... Gelbėk mane!...

Negalima aprašyti visą šaldančią ledinę baimę toj minutoj.

Aš pajutau, kad užmušėjas staiga pasidarė man giminingu, vieno su manim kraujo. Aš jaučiau burnoje baisų skonį. Mano nervai buvo įtempti, kaip stygos. Širdis pasiutusiai plakė, tai mirė. Atsimenu, kad nelaimingojo ašaros varvėjo man už kalnieriaus,

Aš nepajiegiau tokiam padėjime ilgiau kentėti. Aš jaučiau, kad netenku sąmonės....

Budelio pagelbininkai žiauriai nutvėrė nelaimingąjį ir išnešė savo spurdančią auką per koridorių.

O aš pasilikau. Pasilikau sunaikintas, su jausmu neapgalimo pasibjaurėjimo link viso to baisumo,—pasibjaurėjimo, kurį dalino su manim ir teisėjai, ir sargyba, ir budelis, ir visa draugija.

...Ir štai nuo to laiko,—tęsė Basteris, keistai šypsodamosi,—aš vedu nuolatinę, atkarią kovą už prasižengėlių gyvastį,—vedu ją su tokiu pasiryžimu, kaipir, rodos, kiekvieną kartą dalykas eina apie mano ypatišką gyvavimą.... Bet niekados daugiau pas mane nesiranda tiek tvirtumo, kad atlankyti savo klijentus toj baisioj minutoj, kada budelis Deibleris taiso baisią Našlę.*)

*) Taip francūzai vadina giljotiną, kur prasikaltėliams nukerta galvas.

—Kodėl tu, Rožyte, vis kalbi, kad socijalizmas yra reikalingas? Man rodos, kad galima būtų sugalvoti dar geresnį surėdymą. Ką tu sakai, jei aš atsigulčiau ant pilvo ir kokias 3 dienas galvočiau apie ateities tvarką ir ką tik sugalvočiau, tą tuoj užrašyčiau ant popieros? Tokiu būdu galima būtų išmislyti visai neklaidingus, nesukritikuojamus punktus ir visokie rėksniai nustotų keikę ir niekinę tą sugalvojimą, nes kiekvienas matytų, kad tai neklaidingas sumanymas ir prisidėtų prie jo įvykdinimo. Socijalizmą gi galima palikt tiems peštukams: tegul jie sau ėdasi už ji, tegul tąsosi; o čia mes brūkšt, ir įvykdinam dar geresnį surėdymą, negu socijalizmą.

—Negaliu, mama, tavęs pavadinti kvaila, nes būtų negražu, bet turiu tarti, kad tavo smegininė prastai veikia.

—Ką tu man pasakoji, vyža tu! Aš žadu galvoti, proto darbu užsiimt, o tu vadini mane neprotinga...

—Mažu, tavo protas veiktų neblogai, jei tu pirma pasistengtum suprast jau esančius dalykus, o dabar nežinai nieko apie esančius ir jau pasiryžai galvoti apie būsiančius. Juk tu dar nežinai gerai, ar socijalizmas klaidingas ar ne. Mažu, jis yra šimtą sykių teisingesnis, negu tu galėtum sugalvoti.

—Kad būtų teisingas, Rožyte, tad nekritikuotų jo kunigai, karčemninkai ir daugelis darbininkų.

—Tu, mama, irgi jau ketini išgalvot teisingesnę teoriją. Nors tu socijalizmo nepažįsti, nors tu negali pasakyt, kas yra jame klaidingo, vienok jau sakai, kad galima būtų sugalvot teisingesnę teoriją, kuriai visi pritartų. Atsimink, kad ne tu viena esi klaidinga, o ir tūkstančiai kitų.

—Bet kiti yra mokitesni už mane, vienok kritikuoja socijalizmą.

—Kaip čia tau pasakius, mama, yra žmonių, pažįstančių kitas mokslo šakas, o apie draugijos gyvenimo taisykles ir progresą neturinčių mažiausio supratimo. Kiti gi yra užinteresuoti, kad socijalizmas neįvyktų, nes jie šiandien gali viešpatauti ant kitų ir žiūrėti į darbininkus žmones kaipo į savo vergus. Tokie žmonės irgi deda pastangas prieš socijalizmo teorijos plėtojimąsi tarp žmonių. Ant galo pridursiu, kad ir socijalizmo teoriją išdėstė daug mokitesni žmonės, negu tu, kunigai ir daugelis tokių socijalizmo kritikų.

—Tai visgi, Rožyte, kas-nors turėjo gulėt ant pilvo kelias dienas ir galvot, kad išmislyti socijalizmą.

—Visai niekas jo nemislyjo?

—Kaip tai, ar iš dangaus jis nukrito?

—Medegą jam pagamino pats dalykų bėgis, tik reikėjo žmogaus, kuris aiškiai būtų išdėstęs, surinkęs tą medegą. Buvo bandymai ją rinkti, bet autoriai vis nukrypdavo prie savo fantazijos ir nuo savęs daug ką pridurdavo. Po ilgų bandymų pasisekė K. Marksui ir F. Engelsui sutvarkyt gyvenimo bėgio medegą, iš ko aišku pasirodo, jog gyvenimas neišvengtinai žengia prie socijalizmo. Šitie du rašėjai ir draugijos gyvenimo tyrinėtojai rašė tik tą, ką draugijos įstatymai diktavo, o įstatymus turi kiekvienas daiktas ir be jų nei sekundos nepasilieka. Jei ne K. Marksas ir F. Engels, būtų atsiradę kiti žmonės, kurie būtų parašę tą patį.

—Iš to, Rožyte, aš matau, kad Marksas ir Engels ne kaszin kokie galvočiai buvo. Ir aš galėčiau parašyt, jeigu tik medegos būtų.

—Man juokinga, mama! Kokią nors fantaziją sugalvot kiekvienas žmogus gali ir pagal jo gabumą išeis fantazijos vertė, vienok labai mažai žmonių atsiranda ir atsiradusieji yra tikrais genijais, — kurie moka ištirti esančiąją medegą ir suprasti ją. Juk elektra ore buvo per tūkstančius metų. Ji yra medega arba pajiega, vienok tik neseniai atsirado ganėtinai gabųs žmonės ją ištirti ir iš jos pasinaudoti. Žemės sluogsniuose guli irgi visokia medega, vienok tik mažas žmonių skaitlius ją pažįsta, atskiria ir atranda.

—Aš, Rožyte, nesipriešinu. Tu darodinėji gerai, bet ir man pripažink teisybę, kad galima yra išmislyt ką-nors neprastesnį už socijalizmą. Tuomet nustotų keikti visokie veršiai darbininkų organizacijas ir nereikėtų pėstis vieniems su kitais.

—Klysti, mama; aš neteisybės vistiek negaliu pripažint. Socijalizmas yra neišvengtinas progreso laipsnis, todėl jis turi reališką dirvą po savim; jo niekas nesustabdys ir nenukreips. O visokios išgalvotos teorijos negali būti pritaikytos prie gyvenimo ir visuomet pasiliks nepilnomis, klaidingomis.

—Tai tu sakai, kad socijalizmas taip ir pasiliks?

—Taip, jis įvyks, bet jo gyvavimas gali pagimdyti dar naujus progreso laipsnius.

Kada apsivesti?

Jeigu kas man pastatytų šitokį klausimą, tai aš atsakyčiau, kad vaikinui apsivest ir merginai ištekėt reikia taip greitai, kaip tik tinkama proga pasitaiko, jeigu tik jie gali skaitytis pilnamečiais.

Užsiminus apie pilnamečius, sunku yra pasakyt vienodą metų skaitlių dėl visų, nes vieni žmonės jaunesni subręsta, kiti net iki 30 metų pasilieka vaikinais. Be to, šiltose šalyse ir miestuose žmonės kur-kas greičiau skaitosi subrendusiais, negu šaltose šalyse ir kaimuose. Pas lietuvius subrendusiais galima vadinti vaikiną nuo 22 metų, merginą—nuo 18 metų, nors taipgi išėmimų būną: vieni subręsta iki 18 ir 15 metų, o kiti vaikiškais lieka iki 30 metų.

Kaip tik žmogus jaučiasi galinčiu sau pragyvenimą padaryti ir save kontroliuoti, kitą pamokinti ir kūniškai gana stipriu, jis turi sutvert šeimyniską gyvenimą, nes tas padarys jį sveiku, rimtu, giliai protaujančiu ir tikslingai veikiančiu žmogumi.

Kaip tik žmogus subręsta, gamta komanduoja jį prie meilės, prie šeimyniško gyvenimo. Meilė ir jos pasekmės—tai gamtos įstatymai. Kovojimas prieš gamtą yra negalimas, o jei kur galimas, tai blėdingas dalykas. Kas gali ginčyti, kad kiekvienam jauname žmoguje neliepsnoja meilė? Tik išgamos, tai yra žmonės gamtos nuskriausti, lieka išėmimu, vienok tokių visai mažai yra. Tos meilės nesiranda pas vaikus ir senus. Patraukimas ir meilė vienos lyties prie kitos labiausiai apsireiškia jaunystės metuose. Tiktai dėl tos meilės labiausiai ir yra tveriamas šeimyniškas gyvenimas. Tokia meile aprūpina visus gamta, kad galėtume palaikyt savo veislę. Yra tai instinktas lygus gyvenimo instinktui.—Ak jeigu jau šita meilė ir traukimas vienos lyties prie kitos apsireiškia jaunystėj, tai jaunystė ir yra šeimyniško gyvenimo periodu.

Žinoma, jei męs skaitysimės su aplinkybėmis, o ne su gamta, tad greičiausiai turėsime pripažint, kad tik šimtmetiniam žmogui parankiausiai yra apsivest.

Iš pirmesnių straipsnelių mums jau yra žinoma, jog tik pirmoji meilė yra tikriausia, jog tik ji gali sutvert pilnai laimingą šeimyną; taipgi męs žinome, kaip kankinančiai ir pavojingai atsiliepia ant žmogaus jo pirmosios meilės pralaimėjimas. t.y. jos nenusisekimas. Tuli psichologai tvirtina, kad tokiuose atsitikimuose žmogus lieka sudemoralizuotas, kad kitą sykį jis vistiek nepajiegs taip ideališkai mylėti, kad po pirmos meilės susimušimo daugelis žmonių leidžiasi girtuokliauti, paleistuvauti, lieka pesimistiškais, nupuolėliais dvasioj, paskendusiais rūpesčiuose arba leidžiasi gyvent pagal sriovę, lieka pastumdėliais pasaulyj. Nereikia net kitų klausyt: juk tai męs patys matome.

Subrendusį žmogų nuo meilės nesulaikysi: jis mušis prie jos, nors ir pats žūtų. Jo laikymas tik pagimdys tokias slaptybes, kurios atneš nesmagumus ir tėvams ir pačiam vaikinui arba merginai. Viešas, matomas įsimylėjimas turi būt visų tėvų pripažintas ir nestabdomas. Na ir jei subrendęs žmogus, kuris vistiek mylės, nežiūrint į aprubežiavimus, nesutvers šeimyniško gyvenimo greitai, beveik galima tikrint, kad pirmoji jo meilė yra žuvus ir jis turės pakelt visas to pasekmes.

Taigi jauniems yra geriau apsivest arba ištekėt, negu seniems.

Galima tikrint, kad neapsivedusioji jaunuomenė daugiau negu pusę brangaus laiko praleidžia veltui: rašinėjimas laiškų priešingos lyties ypatoms, išeigos ir sueigos su jomis, svajonės ir kalbos apie jas, pastangos pasirodyt augščiau kitų ir pavydumas, visokie pataikavimai, patarnavimai, formališkumai ir tuščios kalbos—viskas tas daro iš vaikino arba merginos mažai naudingą arba visai nenaudingą draugijos narį, pastumdėlį, nervuočių, trumpaprotį, betikslį. Turtas mėtomas ant bereikalingų išeigų ir pasipuošimų, laikas gaišinamas ant tuščių anekdotų ir komplimentų ir pats žmogus palengva virsta į idijotą.

Kaip matote, ir iš šito atžvilgio geriau sutvert šeimyniską gyvenimą jaunystėj, kuris nors suteikia jums rūpesčių, bet jie yra rimti, verčia į dalykus įsigilint, tikrai kovoti už ką-nors, kuris suteikia jums savo lizdą, pasilsį, rimtumą, darbštumą ir laimę.

Pabaigoj pasakysiu, kad ir kūdikių auklėjimas—tai ne senių darbas. Tik jaunas žmogus gali turėt užtektinai gabumo, vikrumo ir kantrybės kūdikių auklėjimui; tik tuomet vaikai gali skaityti savo tėvus pilnais draugais, kada tėvai dar nori šen ir ten su jais išeiti, žaisti, kalbėtis ir t.t.

Marė Vaitėkaitienė.

Korespondencijos

E. Arlington, Vt.

Pirma pas mus girtuoklyste atsižymėdavo taip vadinami seni amerikonai iš lietuvių tarpo, kurie ilgus metus šioj šalyj pragyvėnę nei vietinės kalbos neišmoko. Bet šįmet jų dauguma išvažinėjo ir manėme, kad bus ramiau. Apsirikta. Jų vietą užėmė jaunikliai. Ypač jie pagarsėjo 30 lapkričio ir 10 gruodžio. Rėkta veršių balsais, bliauta stubose per visą dieną. Vakare šen ir ten galėjai matyt girtus lietuvius ant gatvių. Ir kad dar eitų sau sviruodami arba gulėtų kur patvoryj, o dabar rėkia, kiek gerklėj balso turi. Praeiviai mano, kad tokis žmogus eina praryti ką ir bėga šalin. Negalima sakyt, kad girtuoklių būtų labai didelis skaitlius, bet neapsakomai bjaurius balsus jie turi ir nevaldo gerklės: jei pradeda kokie 3—4 rėkti, rodos, kad visas šimtas gerkles paleido.

Švogeris.

Boston, Mass.

Iki šio laiko Bostono lietuviai buvo vadinami žydberniais ir lenkberniais, nes dauguma jų gyvena žydų stubose ir patys save vadina "paliokais". Šventadieniais ligšiol jie nelankydavo jokių viešų susirinkimų, bet susirinkdavo po kelias dešimtis į vieną stubą ir tuštindavo žydų įsiūlytas bačkas raugalo. Vienok šiandien jau visai kitaip virsta. Per pasidarbavimą So. Bostono lietuvių socijalistų kuopos čia taipgi liko sutverta socijalistų kuopa, kuri dabar nuolatos rengia prakalbas, paskaitas ir diskusijas ir tokiu būdu budina "žydbernius" ir "lenkbernius" iš miego.

J. Jončius.

Scranton, Pa.

(Čia talpiname atsišaukimą, kurį mūsų korespondentas prisiuntė iš Scrantono ir kuris tapo ten plačiai paskleistas. Red.).

"Skaitykit ir tėmykit! Perskaitę, pagalvokit ir supraskit.

Pagalvokit ir supraskit žemiaus sekantį popiežiaus įsakymą vyskupams ir Pennsylvanijos Augščiausiojo sūdo nuosprendį. Męs esame priversti išaiškinti broliams lietuviams tikrą dalykų stovį ir parodyti kelią, ant kurio stovime jau šiandien. Todėl čia lietuviškoj kalboj apskelbiame popiežiaus įsakymą ir Supreme Courto dieciziją.

Vyskupas negal buti Parapijos turto savininku.

Visi Amerikos laikraščiai pabaigoj lapkričio mėn. apskelbė sekantį telegramą iš Rymo:

"Rymo Katalikiškos bažnyčios turtas Suvienytose Valstijose nuo šiol negali būti savasčia vyskupo, pagal popiežišką padavadijimą, apleikytą lapkričio 27 dieną š. m. per vyskupus nuo apaštališko delegato, Mgr. Falkonio, iš Washingtono.

"Iki šiol buvusi parapijose taip vadinama Fee Simple tvarka tampa panaikinta ir panašiai, kaip New Yorko valstijoj, įvesta, kur tik daleidžia valstijos tiesos, taip vadinama parapijinė korporacija; kur civiliškos tiesos neleidžia, ten turi būt priimta savasties metoda, žinoma kaipo Corporation Sole, Pagal tą savasties systemą vyskupas negal turėti nejudinamo turto savo privatiška savasčia. Tik jo vardu gali būt apsaugota parapijos savastis."

Popiežiškas padavadijimas skamba:

1) "Iš įvairių metodų laikymo ir valdymo bažnytinės savasties Suvienytose Valstijose šventoji kongregacija savo susirinkime rado ir pripažino atsakančiausiu tąjį būdą, kuris žinomas kaipo parapijinė korporacija, tik tas tur būti toj pačioj formoj, kaip kad yra New Yorko valstijoje. Šiuo padavadijimu įsakoma visiems vyskupams tuojaus savo vyskupystėse perstatyti tąjį naują būdą link parapijinės savasties ir vykdinti jį visur, kur tik leidžia Suvienytų Valstijų įstatymai. Jeigu tokių įstatymų nesiranda, vyskupai privalo reikalauti jų įvedimo.

2) "Valstijose, kur civiliški įstatymai neleidžia bažnytinio turto savininku būti parapijinei korporacijai, ten turi būri priimta metoda, žinoma kaipo "Corporation Sole", kame paprastai parapijos administracija bažnytinio turto valdyme tur būti rankose interesuojamų ypatų ir diecezijos konsulatorių (atstovų); svarbiuose reikaluose sprendžia podraug vieni ir kiti. Sąžinė tokiuose dalykuose tur turėt pirmybę.

"Bažnytinės savasties systema, žinoma kaipo "Fee Simple" tur būt panaikinta."

Tiek sako popiežiaus padavadijimas. O apie Pennsylvanijos Augščiausio Teismo nusprendimą štai kas rašoma:

"Šį mėnesį Pennsylvanijos Supreme Court'as savo nusprendimu panaikino Lackawanna pavieto teismo nuosprendį provoj lietuvių šv. Juozapo parapijos su vyskupu Hoban'u, darodydamas, kad vartojamas būdas kaslink bažnytinio turto savasties katalikiškose parapijose, yra priešingas Pennsylvanijos tiesoms, priimtoms statutais iš 1855 metų.

"Augščiausis Pennsylvanijos Teismas savo nusprendimu apreiškia ne vien tik tą, kad vyskupas nėra tiesotinu globėju(trustee), bet taipgi ir tai, kad Pennsylvanijos įstatymai tokią apiekūnystę uždraudžia. Tuomi teismas taipgi padavadijo, kad parapija gali išrinkti vyskupą apiekūnu jos turto, bet tas išrinkimas tur remtis ant valstijos įstatymų, sutveriančių apiekūnystės tiesas, bėt niekad negal remtis ant jokių dvasiškųjų padavadijimų, kurie netur galės daryti įgaliojimų savasties globėjime, nė jų didint bei mažinti jų reikšmę.

"Taigi tas nuosprendis kiekvieną parapiją daro savarankiška valdyme bažnytinio turto. Vyskupams liko tik teisė mest iškeikimą ant nepaklusnių jiems parapijų. Tečiaus paskutinis šv. kongregacijos Koncilijaus padavadijimas, perkeičiantis būdą laikymo parapijinės savasties, stato visą dalyką santaikoj su valstijiniais įstatymais."

Taigi, broliai lietuviai, čia matote tikrą teisybę ir lengvai galite suprasti, kaip tikrai dalykas stovi, kad ne tik svietiškoji, bet ir dvasiškoji valdžia pripažino žmonėms teisybę, tai kamgi mums klaidžiot ir ieškot sau jungo ant sprando? Susipraskim, paduokim vieni kitiems savo pūslėtą delną ir dirbkim broliškoj meilėj ir vienybėj, nes vienybėj mųs galybė. Be jos męs turėsime išnykti, lyg dulkė bangose.

Šv. Juozapo parap. komitetas:
Jonas Aponas, prez.
F. Baranauskas, sekr."

LAIŠKAS Į RED.

Skaitydamas "Laisvę", patėmijau korespondencijoj iš Rochester, N. Y., pasakymą, būk p. A. Baltrūnas jau trys metai, kaip vadovauja "Laisvės Chorą." Čia turiu patėmyt, kad tai netiesa: pirma vadovavo chorą p. A. Smulkutis, o p. Baltrūnas tik neseniai čia atsirado.

E. Strolis.

RED. ATSAKYMAI.

J. Žebrauskui. — Dar neperžiūrėjome. Jei tiks, įdėsime. Męs visada pirmiau talpiname tuos raštus, kurių nereikia taisyt arba mažai tereikia, o kiti raštai seka iš eilės.

Vienatinis Lietuvys Kostumeriškas
KRIAUČIUS BOSTONE
Siuvu visokius siutus, overkotus ir šiaip visokius rūbus pagal naujausią madą. Išplaunu, išvalau, išprosinu ir sutaisau. Darbą gvarantuoju. Iš toliau atvažiavusiem apmokam lėšas, neviršiaus $1.00.
JULIUS BUKANTIS
77 a Endicott st., Boston, Mass.

Akušerka
F. STROPIENE
Pabaigusi kursą Womans Medical College, Baltimore, Md.
Pasekmingai atlieka savo darbą prie gimdymo, taipgi suteikia visokias rodas ir pagelbą įvairiose moterų ligose.
OFFISAS RANDASI:
30 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

VADOVAS KELIAUJANTIEMS Į AMERIKĄ IR IŠKELIAUJANTIEMS.
Jeigu nori žinot apie visas laivų kompanijas, kokie yra laivai, iš kur jie išplaukia ir kur priplaukia, kiek kur yra mylių, kur randasi didieji kompanijų offisai, kokius žmones įleidžia į Suvienytas Valstijas ir kokių neįleidžia, kiek vertės turi kitų žemių pinigai, tai prisiųsk **15c. stampom** žemiau nurodytu adresu, o apturėsi minėtą knygelę.
J. VALUKONIS,
261 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. 1990 Roxbury
DR. M. J. KONIKOW
548 Warren Street
Prieš Elm Hill Ave.
ROXBURY, MASS.
Valandos: 2-3 ir 6-7 P. M.
Nedėliomis 2-4 P. M.
Kalba rusiškai, vokiškai ir angliškai.

Jei norite nusiimt gr...
FOTOGRA...
Tai ateikite pas...
FALK PHOTO ...
767 Washington St., Boston, Ma...
Męs jums padarysime puikiausią pastatomą fotografiją už žemiausią kainą be ekstra užmokesčio vaikams. Nuimame fotografijas visokių grupų, susirinkimų, piknikų ir ką tik galim nuimt su mųs didele kamera. Atsilankydami, atsineškite šį apgarsinimą, o nuleisime pigiau. Neužmirškite antrašo:
FALK PHOTO CO.
767 Washington St., Boston, Mass.

LIETUVIŠAI-LENKIŠ AI-RUSIŠAS
DAKTARAS

Vienatinis mųs tautos Medicinos Profesorius Massa... etta steite. Jau arti 18 metų, kaip aš pasekmingai gydau ir atlieku operacijas. Tėmyk!!! Neik jieškot **manę** į aptieką ant ... kampo po mano ofisu, bet lip... trepais augštyn iš num. 7 Par... Durys mano ofiso nuteptos ... šui jų ant lentos didelėm ... ta "Lenkiškas Daktar... landos: nuo 9 iki 11 r... piet ir nuo 6 iki 9 ...
DR. ...
7 Parmenter ...
Tele...

NAMI...
mok... kytojo
NAU...
šyti be moky...
ARITMETIKĄ
kundų, su paveiks... ta)..... 35c
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:
P. MIKOLAINIS
Box 62, New York City.

DOVANOS.
Jeigu manote pirkti dėl savęs arba dėl savo draugų KALĖDOMS DOVANAS, tai pirkite tokias, kurios būtų atmintyj per ištisus metus. Geriausia dovana yra geras laikraštis arba knyga. Kas užsirašys pas mane Amerikoj išeinančius laikraščius, gaus dovanų puikių pasakų knygutę. Taipgi užlaikau didelę knygų krautuvę, kur galite gauti visokias lietuviškoj kalboj išleistas knygas. Turiu labai puikių dovanoms maldaknygių, Rožančių, Altorėlių, Abrozdėlių ir tą viską galite gauti pigiau, negu pas kitus. Skubinkitės, nes dovanas gausite tik iki Kalėdų. Reikalavimus ir pinigus siųskite šiuo adresu:
M. K. Virbalas,
92 Salem St., - Boston, Mass.

KNYGOS
gaunamos "Laisvės" spaustuvėj.
ČENSTAKAVO KLIOŠTORIAUS SLAPTYBĖS arba kruvini Domazo Macocho darbai. Su pav.. 15c
LEKCIJOS APIE ATSKIRIMO ŽENKLUS..... 15c
MOKSLAS RANKAŽINYSTĖS arba kaip pažinti žmogaus ateitį ir praeitį pagal delno ruožus ir nago žydėjimą..... 15c
MEILĖS KARŠTLIGĖ..... 20c
VADOVAS keliaujantiems į Ameką ir iškeliaujantiems..... 15c
REVOLIUCIJOS ATBALSIAI.. 15c
AR YRA DIEVAS?..... 25c
GREIČIAUSIAS PAMOKINTOJAS ANGLIŠKOS KALBOS... 25c
TĖVYNĖS LAUKUOSE..... 10c
SOCIJALDEMOKRATŲ PAŽVALGOS IR REIKALAVIMAI..... 10c
Taipgi galite gauti įvairiausių laiškams popierų su gražiausiomis kvietkomis ir pasveikinimais. Tuzinas 25c., šimtas—70c., tūkstantis—5 dol.
Ką-nors užsisakydami visada adresuokit t...
"LAISVĖ"
242 Broadway, So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston. 845 M
DR. F. MATULAITIS
495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Valandos:
Nuo 12-2 dieną ir nuo 7-9 vakare.
Nedėliomis iki 3 v... po piet.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA
APTIEKA
Sutaisome Receptus su didžiausia atyda, nežiūrint ar iš Lietuvos atvežti ar Amerikoniški. Gyduolių galite gauti, kokias tik pasaulyj varioja, taipgi visados randasi lietuvis aptiekorius K. ŠIDLAUSKAS.
EDVARDAS DALY
Savininkas
18 Broadway, So. Boston, Mass.
Galit reikalauti ir per laiškus, o męs prisiųsime gyduoles per expresą.

Didžiausias Lietuviškas
KNYGYNAS MONTELLO, MASS.
Jau ilgi metai, kaip užlaikau visokio turinio lietuviškas knygas ir laikraščius. Galima pas mane gauti visokias istoriškas, moksliškas, pasakų ir maldaknygių. Užrašau visokius Amerikoj išeinančius lietuviškus laikraščius. Taipgi užlaikau visokių geriausių gyduolių lietuviškos trejankos. Kas ... pas mane už $1 vertės kny... kio tavoro, tam duo... KALENDORIŲ ... siųsčiau ma... ti 30c.

...tinės Žinios

Kunigas Richeson, sėdintis Charles Street kalėjime už nunuodijimą pirmosios savo mylimos Avis Lennell, seredoj pats save pusėtinaí apipjaustė. Jis pavojingai susižeidė tokią kūno dalį, kurios negalima minėt. Vienok Richeson pats apsirišo žaizdą skaruliu ir sulaikė kraują. Neužilgo liko prisiųstas daktaras. Apsipjaustymo priežastis nežinoma, sprendžiama, kad jis norėjo nusižudy- ...itokis jo pasielgimas da- ...gą manyt, jog jis ištik- ...yra nunuodijęs mer- ...ismui artinanties, ...ad gali likti da- ...s darbas, no- ...vastį. Tik ...pats pas- ...ažu, per- ...kaip ėmė

...si- ...y coją, teismą. ... C. Pierce, ...logiškos mokyk- ...os studentas. Jis buvo geriausiu ir slapčiausiu Richesono draugu, todėl ir apie nunuodijimą žino geriau už kitus. Jis pažinojo Avis Linnell ir Violet Edmands, abi kunigo Richesono mylimasias. Kada prokuroras pasiuntė jam klausimų lapą ir liepė pripildyti atsakymais, tad Pierce atsisakė tai padaryt. Jis liko areštuotas ir pasodintas į kalėjimą iki teismo po 300 dol. parankos.

Richesono advokatas W. Morse sako, kad byla negalėsianti prasidėt 15 sausio, nes kunigo sveikata esanti kritiška ir jis galįs dar numirti laike bylos.

Kažin kas buvo paleidęs gandą, būk Avis Linnell buvo jau ištekėjus už Richesono, bet jos tėvai tikrina, kad nieko panašaus nebuvo.

Link jo apsipjaustymo prokuratūra mano, kad tuomi jis norėjo pasirodyt esąs nepilno proto ir sulaukt pasigailėjimo, jei liks darodyta jo kaltė. Bet sakoma, kad jokios beprotystės nebus pripažinta ir bus pasielgta, kaip su Spencer'iu Springfielde.

Pėtnyčioj buvo trumpiausia diena Rytinėj šios šalies dalyj. Buvo tai pirmoji žiemos diena. Šilumos buvo nuo 35 iki 40 laipsnių. Dienos ilgumas traukėsi tik 9 valandas ir 4 minutas. Saulė perkeitė savo kursą.

Į valstijos kalėjimą liko atvežtas Silas Phelps iš Monroe Bridge. Jis liko pasmerktas mirtin ir šerifo E. Haskins'o ir Claremont nužudymą. Tarpe 31 gruodžio ir 6 sausio jis b... nužudytas ant elektros kedės. Bus tai 13 ypata Mass. valstijoj, kuri turės sėstis ant elektros kedės. Tokiu pat būdu nubausti liko šitie žmonės: 17 gruod., 1901 metuos—Luigi Storti, 24 gruod., 1901 m.—Pranas Umilian, 6 gegužės, 1902 m. —John Cassels, 9 rugsėjo, 1902 m.—John Best, 12 birželio, 1906 m.—Charles Tucker, 9 liepos, 1906 m.— Jonas Sidlauskas, 12 spalio, 1909 m.—How Woon, Min Sing ir Leon Gong, 29 liepos, 1909 m. — Napoleon Rivert ir 7 kovo, 1911 m.—Andrej Ipsen ir Vasilij Ivanovskij.

... nutarė pri- ...imo ap- ...

lietuviai, anglai, rusai, latviai, žydai ir kiti. Diena, kurioje atsibus apvaikščiojimas, dar nepaskirta.

Ant 31 d. gruodžio Draugystė D. L. K. Vytauto rengia prakalbas, kurios atsibus Maynard svetainėj, kampas D ir Silver Sts. Prasidės antrą valandą po pietų. Kalbės visi geresnieji vietiniai kalbėtojai.

---

16 d. gruodžio, subatos vakare, parėjau aš namo, bet nieko neradau namie ir negalėjau įeiti. Užeisiu aš į kitas duris pas kaimyną, manydamas, kad gal rasiu mūsų stubos mergaites ir jos turės raktus. Užėjau aš į stubą: stovi blekinė alaus, gaspadinė sėdi prie stalo ir kokis tai bomas svirinėja po stubą visas purvinas, pelenuotas. Sakau: "Kam jųs šitą bomą laikot? dar pavogs ką." Gaspadinė sako: "Tai ne bomas, o mųs pažįstamas." Sakau: "Juk airys negali būt jųs pažįstamas; jis yra bomas; aš aną rytą tokį sklepe radau gulintį". Ir taip pradėjau ginčyt ir nežinau, ar jam gaspadinė pamerkė, kad duotų man ar jis suprato, kad aš bomu vadinu, kad tik trinkt, man į akį; aš jį už sprando ir ant aslos. Gaspadinė pamatė, kad bus bomas įveiktas, pagriebė jį į kambarį, o man liepė prasišalint. Aš, mat, nežinojau, kad tai jis yra kavalierius, už tai gavau akį užmušti.

J. R. Nevulis.

"Laisvės" spaustuvėj galima gauti puikiausių laiškams popierų su geriausioms eilėmis ir gražiausioms kvietkomis už labai mažą kainą.

Gryno aukso žiedus 14K. gausitė pas Petrą Bartkevičią. Du šliūbinius žiedus už 8 dolerius, ką kiti neparduos nė už 12 dol. Taipgi, jeigu reikia laisnių apsivedimui, aš pagelbsčiu išsiimti už dyką. Laikrodėlius parduodu per šį mėnesį pigiau ant 25%.

Petras Bartkevičia,
877 Cambridge St., E.Cambridge, Mass.

ŠOKIAI! ŠOKIAI! ŠOKIAI!

Parengti Dr-o Vinco Kudirkos Knygyno, So. Boston, Mass., prasidės po Kalėdų Ketverge 28 Gruodžio (December), 1911 m., 7:30 val. vakare. Po to atsibus kas Subatos vakarą ir trauksis iki Užgavėnių, tiktai nebus Subatoje 30 gruodžio, 1911. Bus laikomi Maynard Svetainėje, kampas D ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Užprašo atsilankyti KOMITETAS.

GERI KAMBARIAI.

Kas nori gauti gerus kambarius su valgiu ar be valgio, o taipgi valgį be kambarių, kreipkitės šiuo adresu:

MRS. CERŠ
21 Thomas Park, So. Boston, Mass.

BRIGHTONIEČIŲ ATYDAI.

Antras metinis Lietuviškos Ko-operatyviškos Krautuvės susirinkimas atsibus Nedėlioje, 7 sausio (January), 1912 m., 6 val. vakare, po num. 3 Chestnut Hill Ave., Brighton, Mass.

Meldžiame visus neatbūtinai atsilankyti. Komitetas.

Bostono Liet. Kriaučių Atydai.

Šiuomi pranešame visiems Bostono kriaučiams, kurie priguli prie vietinio unijos 149-to skyriaus, turi kiekvienas neatbutinai pribūti ant šio susirinkimo. Už nepribuvimą papuls po bausme. Bus svarstomi visų metų unijos reikalai. Kiekvienas turi atsinešti unijos knygutes. Kviečiame ir nepriguliničius kriaučius ateiti ir prisirašyti, nes nuo šio susirinkimo bus pakelta mokestis iki $5.00 Susirinkimas atsibus 26 d. gruodžio 1911 m., utarninko vakare 7:30 val., salėj 339 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kviečia Lietuvių Unijos 149 skyrius.
.Prez. John R. Nevulis.

Pranešimas.

Brightono Pašelpinė Draugystė Vienybė rengia didelį ir gražų koncertą ant 22 d. vasario (February) 1912 m.; prasidės 12 val. dieną ir trauksis iki 7 val. vakaro. Todėl prašome Brightono ir aplinkinių miestelių draugysčių nerengti ant tas dienos jokių pasilinksminimų.

Komitetas.

KOOPERACIJŲ ATYDAI.

Daugelis lietuviškų kooperacijų netarpsta tik todėl, kad nėra geros tvarkos ir gerų darbininkų jų krautuvėse. Išrenka tokius darbininkus, kurie dirbo visą laiką dirbtuvėj. Ir argi gali tokie darbininkai vest biznį? Juk jei norite atsakančiai dirbt valgomų daiktų krautuvėj, tai turite kelis metus padirbt krautuvėj, turite išmokt sutaisyti mėsas taip, kad nesigadintų, kad nė gabalėlio nereikėtų išmesti. Turite mokėt mėsą atsakančiai kapot, pjaustyt ir kitus tavorus paduot, tuomet tik pirkėjas ateis ir pelnas bus.

Aš dirbu angliškoj pirmos klesos krautuvėj ir esu gerai apsipažinęs su visais reikalais. Todėl aš mylėčiau, kad kurinors lietuviška kooperacija paimtų mane, tuomet aš ir tvarką užvesiu, kad niekas nežūtų ir darbą atliksiu blizgančiai.

B. Montvid
224 W. 9th st., So. Boston, Mass.

Kataliogas Visiems Dykai!

Kožnas žmogus mokantis skaityti privalo turėti musų Kataliogą, kuriam atras daugelį visokių daiktų. Musų Banka priima pinigus užčėdyjimui ir moka 4-tą procentą. Siunčia pinigus ir parduoda laivakortes į visas dalis svieto, pigiaus kaip kiti. Spaudinam visokius drukoriškus darbus greitai, gerai ir pigiai. Reikalaudami kataliogo prisiųskite 2c markę ant adreso:

GEO. A. PUPAUSKY & CO.
2342 SO. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Offiso Telefonas Main 3307. Gyvenimo vietos Tel. 913-3 Milton.

Notary Public Justice of the Peace

ADVOKATAS

ATLIEKU VISOKIUS REIKALUS

Nelaimes, Skundus, Reikalavimus, Ukėsiškas Popieras, ir visokius teismo dalykus.

Čia galit susikalbėt rusiškai.

ALEXANDER ROSE

294 Washington St., ruimas 330
BOSTON, MASS.

SENIAUSIAS RUSIŠKAS DAKTARAS
B. L. BERNARD

Praneša, jog jo offisas prie 195 Dorchester St., So. Boston, Mass., yra atdaras nuo 4 iki 5 val. po piet, o prieš tą ar po to laiko telefonuokite 160 South Boston arba 524 Roxbury. Gyvenimo vieta 19 Gaston St., šale Warren St., Roxbury, Mass.

A. G. Groblewski

COR. ELM & MAIN STS., PLYMOUTH, PA.
SAVININKAS IR FABRIKANTAS
Garsių Lietuviškų—Lenkiškų Vaistų

Perkant žiurėk, kad butų ta markė, o gausi teisingai.

Geriausia gyduolė nuo Skaudėjimo Galvos, Kataro, Pečių, Krūtinės, Šonuose, Reumatizmo, Šalčio, Neuralgijos ir įkandimo visokių vabaliukų.

Egiutero No. 1.	25c.
Egiutero No. 2.	50c.
Żmijecznik	25c., 50c. ir $1.00
Gumbo Lašai	35c.
Meškos Mostis	25c.
Trejanka	25c.
Linimentas Vaikams	25c.
Gyduolės nuo Kosulio	25c.
Liepų Balsamas	25c.
Antylakson dėl Vaikų	25c.
Milteliai Vaikams nuo Kirmėlių	25c.
,, nuo Kirmėlių dėl suaugusių	35c.
Vanduo nuo Akių Skaudėjimo	25c.
Ugniatraukis	25c.
Skilvio Lašai	25c.
Gyduolės užlaikymui Viduriavimo ir Kruvinosios	75c.
"Uicure" arba gydymas Reumatizmo	$3.50
Gyd. dėl nemalimo Pilvo	50c.
Milteliai apstabdymui Galvos Skaudėjimo	10c.
Lašai nuo Dantų Skaudėjimo	10c.
Mostis nuo Gedimo ir Prakaitavimo Kojų	25c.
Geležinis Sudrūtintojas Sveikatos	50c.
Vaistas Nutildymui Vaikų	25c.
Vaistas nuo Papauto (Corn Cure)	15c.
Gyduolės nuo Grippo	$1.25
Plaukų Apsaugotojas	50c.
Muilas Plaukų Saugotojas	10c.
Milteliai nuo Kepenų	35c.
Valytojas Plėmų Drabužiuose	25c.
Rožės Balsamas	25c.
Kinder Balsamas	25c.
Bobriaus Lašai	50c.
Švelnintojas	35c.
Kraujo Valytojas	$2.00
Nervų Ramintojas	$1.00
Egzema arba Odos Uždegimas pas Vaikus	$1.25
Groblevskio Pleisteris (Kaštavolo)	25c.
Pamada Plaukams	25c.
Uchotyna nuo Skaudėjimo Ausįse	25c.
Gyduolės nuo Riemens	50c.
Vengriškas Taisytojas Ūsų	15c.
Inkstų Vaistas (mažesnė)	25c.
Inkstų Vaistas (didesnė)	$1.00
Akinės Dulkelės	25c.
Gydymas nuo uždegimo Dantų arba abelnai Skausmo ir Škorbuto	$1.25
Gyduolės ir Mostis nuo Parkų ir Niežų	$2.00
Gyd. ir Mostis nuo Dedervinės	$2.00
Gyduolės nuo Paslaptingos Ligos	$50

Kiekvienas lietuviškas štornikas taipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami, galėtų pas savo štorniką nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigus dovanai kokiems nors apgavikams tose apielinkėse. Štornikai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes iš to geras uždarbis, ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas Gyduoles, kurias męs gvarantuojame. Rašykite šiuo antrašu:

ALB. G. GROBLEWSKI
COR. ELM & MAIN STS., PLYMOUTH, PA.

GOLDEN WINE CO.

Importuotojai visokių

VYNŲ, LIKIERIŲ, SPIRITŲ ir KARDIALŲ
taipgi Monopolka daryta ir užpečėtyta Rusijoj..

Podraug užlaikome konogeriausias

Senas Rytines ir Kentucky Arielkas
Californijos Vynus ir gardžiausius Konjakus.

Męs parduodam Alų ir Ėlių buteliais, bačkutėms, pusbačkiais ir bačkomis. Labai pigiai parduodam tiems, kurie duoda didelius orderius dėl Balių, Gužynių ir Veselijų.

Męs esame vieni iš seniausių prekėjų Bostone. Su mumis niekas negali susilygint gerume ir pigume tavorų. Męs perkame viską už grynus pinigus ir daug, todėl męs galim pigiau parduot, negu mažesni nuperka. Vienas pabandymas jus pertikrins, kad męs išleidžiam geriausį tavorą visoj Naujojoj Anglijoj. **Męs užlaikom viską, kas rišasi su likierių skyriu. Nusiunčiame tavorus ir per expresą.** Kalbame lietuviškai, latviškai, lenkiškai ir rusiškai. Nepamirškit mūsų adresą.

352-354 HARRISON AVE., BOSTON, MASS.

J. P. TUINILA

Užlaikom didelę

Krautuvę

Deimantų, Laikrodžių Waltham ir Elgin, ir Šliūbinių Žiedų. Užlaikom keliaujančius agentus ir orderius paimam ir pristatom į namus. Užlaikom taipgi Didelę Sankrovą DRAPANŲ: Vyrams Siūtus, Overkotus ir Marškinius. Duodam ant bargo ir ant išmokesčio.

822 Washington Street
BOSTON, MASS.

Mūsų agentai: J. A. Peldžius, J. Pocius ir J. Pociunas.

TRANSFER APTIEKA

Gyduolės sutaisomos atsakančiai pagal visokius receptus per registruotą aptiekorių. Užlaikome Cigarų, Sodos ir Visokių Saldumynų (kendžių). Kalbame lietuviškai. Atsilankykite!

S. W. WILLIAMS, Reg. Phar.
Kam. Broadway ir Dorchester Ave., So. Boston

VIENINTĖLĖ SĄKROVA

Ruskos Degtinės.

Kurie tik rengsite Balius arba vestuves, atsišaukite pas mus, o męs pristatysime Jums už olselio prekes visokių gardžiausių gėrymų vietinių arba krajavų. Tai vienatinis didžiausis wholesale Bostone, todėl persitikrinkit!

JOSEPH P. SPANG
579-589 Atlantic Avenue
BOSTON, MASS.

Tai vienatinė vieta, kur galite rast geriausį patarnavimą. Pas mus dirba lietuvis STANISLOVAS MATCHUS, kuris parduos pagal žemiausias prekes. Negalint atvažiuot, atrašyk laišką, parašyk, kokių gėrimų ir už kiek nori, o męs prisiųsime. Laiškus rašykite lietuviškai. Pinigus galit siųst kaip parankiau.

Neužmirškit musų adresą ir vardą!

Eit tik dvi minutos nuo South Station. Atsilankykit visi.

Su pagarba ST. MATCHUS.

LENGVAS, GREITAS IR PARANKUS BŪDAS

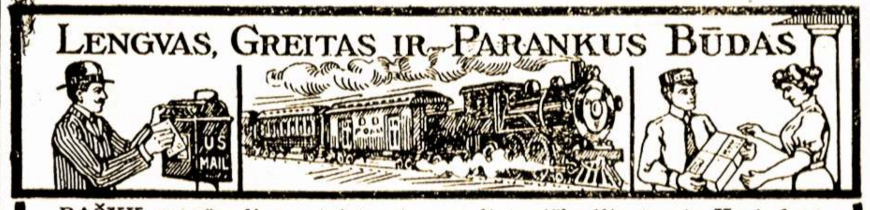

RAŠYK man šendi, o rytoj gausi mano lietuvišką iliustruotą Katalogą: puikiausių armonikų, koncertinkų, klernetų, smuikų, triubų ir tt. Lietuvišką knygų fontaniniu-auksiniu plunksnų ir kitokių visokių daiktų.

JAIGU jau turi mano Katalogą No. 8, tai apsisteluok šendi iš jo reikalingus sau daiktus, o už poros dienų gausi juos į namus, be jokio klapato.

SENIAUSIA lietuviška prekystė, kuri nuo 1902 m. teisingom prekem išpildo užsakymus (į visus Suv. Valst. Miestus ir miestelius), per pačtą ir ekspresą. Nepamiršk adreso:

M. J. DAMIJONAITIS,
812 - 814 W. 33rd St., Dept. III CHICAGO, ILL.

A. OVERKA

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

Laidotuves atlieka kuogeriausiai ir pigiausiai. Užlaiko arklius, keričius ir kitokius vežimus. Patarnavimas greitas ir pigus.

833 Cambridge St.
E. CAMBRIDGE, MASS.
Telephone Cam. 1025 W.

Telephone Fort Hill 504

ADVOKATAS

ATLIEKU VISOKIUS REIKALUS

Nelaimes, Skundus, Reikalavimus, Ukėsiškas Popieras, Persiskyrimus ir visokius teismo dalykus.

Kalbu lietuviškai
,, lenkiškai
,, rusiškai
,, latviškai

Morris Katzeff
294 Washington St.
Room 738 BOSTON, MASS

Tuojaus išeis iš po spaudos

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J.Leveskio ref.); Naminė Higiena (M.Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr.A.L.Juška); 10metinės "Aušros" sukaktuvės; Edisono gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės vartoja Kalendorius; Ką veikė Milwaukee's socijalistai (iliustruotas); Pirmoji Gegužės; Nuo ko paeina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliškai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės; Įvairųs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šiaip įvairųs raštai ir naudingos žinios. Puikiai iliustruotas, daug paveikslėlių ir pagrąžinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių, į 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis.

Kas prisiųs 25c, tam pridėsime gražų kišeninį kalendorių Dovanų.

J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 5, Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIA BOSTONE

SANKROVA {OLSELIS}

Vyno, Visokių Likierių, Degtinės, Rusiškos "Monopolkos", Šampano, Alaus, Ėliaus ir visokių importuotų gėrimų.

Kas atsilankys pas mus ir nusipirks ant švenčių kokių nors gėrimų, tas gaus dovanų PUIKŲ KALENDORIŲ. Atsilankykite po šiuo adresu: Taipgi duodame kalendorių ant torielkų su prezidentų paveikslais. Kurie negalit atsilankyti pas mus, tai reikalaukit per laiškus, o męs prisiųsim orderius per expresą. Rašykite lietuviškai.

WILLIAM ZAKON & CO.
21-23 Cross St., Kampas Endicott St., netoli Haymarket Square Boston, Mass.

DIDŽIAUSIAS DARBININKŲ SĄVAITINIS LAIKRAŠTIS **"KOVA"** LEIDŽIAMAS LIET. SOC. SĄJUNGOS AMERIKOJE

"KOVA" talpina moksliškus, politiškus, bet visiems suprantamus straipsnius.
"KOVOJ" rašoma apie darbininkų gyvenimą, vargus ir nurodoma, kaip prašalinti juos.
"KOVOJ" rašoma apie viską teisybę ir drąsiai skelbiama socijalizmo ideja.
"KOVA" tikriausias darbininkų laikraštis.
"KOVA" paduoda žinias iš viso svieto.
"KOVA" metams $2.00 Amerikoj ir kitur.

Prisiųskit savo adresą, o gausite vieną "Kovos" num. pažiūrėjimui DYKAI. Nuo naujų metų "Kova" išeis tokia kaip "Keleivis".

"Kova" 1815 E. Moyamensing Ave. PHILADELPHIA, PENN'A.

It doesn't pay to neglect your Health

Ar atėjai kada namo drebėdamas, su skaudančia galva, krūtinėje diegimais sope gale gerklės ir gulėjai keles savaites?

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERIS

tas ištikimas senas naminis vaistas duos pagalbą ir prašalįs ilgą vargą jeigu umai vartosi.

Visuomet namuose turėk bonkutę. Platųs nurodymai apvynioti apie bonką. 25c. ir 50c. aptiekose.

Sergėkis pamėgdžiotų vaistų ir žiurėk ant **Inkaro** ir mūsų vardo.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra gerós nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c

20 metų senas laikraštis

"LIETUVA"

Išeina kas Pėtnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "LIETUVA", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio sviete miesto Chicagos, kuriame gyvena apie 60.000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų ir kitokių draugysčių.

"LIETUVOS" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos: Metams $2.00, pusei metų $1.00. Kanadoj ir Mexike: Metams $2.50, pusei metų $1.25. Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: Metams $3.00, pusei metų $1.50.

UŽSIRAŠYTI "LIETUVĄ" GALIMA KIEKVIENAME LAIKE.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numerį ant pažiuros dykai.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigyditi nuo uznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specijalisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 906 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečjau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas..

Adresas;.............................. Steitas..............................

LAIVAKORTĖS.

Kam gi Laivakortes pirkt pas kokį ten žydelį, kad galima gaut pas lietuvį agentą atvažiavimui ir išvažiavimui net 9-nių kompanijų 1-mos, 2-ros ir 3-čios klesos laivais?

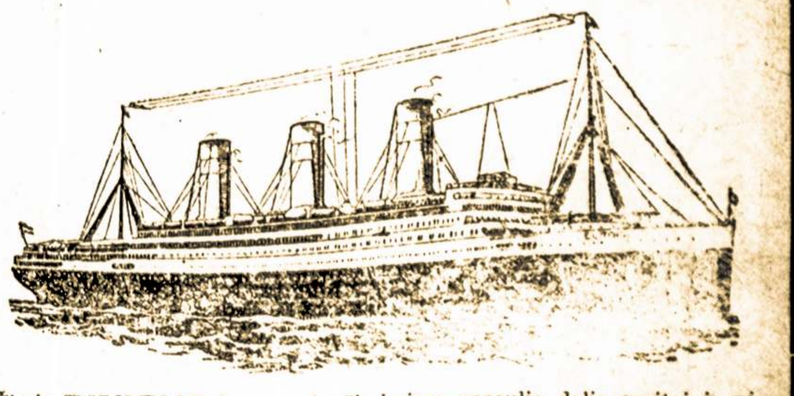

Čia ir PINIGUS jums pasiunčia į visas pasaulio dalis greitai ir pigiau negu kur kitur. Važiuojantiems Lietuvon parūpinu guberskus pašportus, taipgi ir atvažiuojantiems jokios baimės nėra pereit rubežių (gronyčią). Važiuojančius patinku ant stočių Bostone ir New Yorke, nes aš užlaikau 2 offisu. Norėdami Pinigų siųst ir pirkt Šifkorčių, prašykit aplikacijos, pridėdami už 2 c. stempą iš jums artimiausio offiso.

GEORGE BARTASZIUS
261 Broadway, 558 W. Broome St.
SO. BOSTON, MASS., NEW YORK CITY, N.Y.